# demo-01 hw-05

January 10, 2021

# 1 Analiza i projektiranje računalom - 5. domaća zadaća

U okviru ove zadaće potrebno je ostvariti metode numeričke integracije po postupku Runge-Kutta 4. reda (u skripti: str. 7-35), trapeznom postupku, Eulerovom postupku, obrnutom Eulerovom postupku, i prediktorsko-korektorskom postupku. Sustav je općenitog oblika  $\vec{x} = \vec{A}\vec{x} + \vec{B}r(\vec{t})$ . Program treba (iz datoteka) učitavati matrice linearnog sustava diferencijalnih jednadžbi ( $\vec{A}$  i  $\vec{B}$ ) te početno stanje  $\vec{x}(t=0)$ . Za uporabu trapeznog i obrnutog Eulerovog postupka potrebno je zadani linearni sustav prethodno transformirati u eksplicitni oblik (skripta 7-24, 25).

Potrebno je bez prevođenja programa omogućiti zadavanje **željenog koraka integracije** (T) i **vremenskog intervala** za koji se provodi postupak  $[0, t_{MAX}]$ . Za prediktorsko-korektorski postupak potrebno je omogućiti da se bez prevođenja programa bilo koji dostupni eksplicitni postupak može koristiti kao prediktor, bilo koji implicitni postupak kao korektor te da je moguće definirati koliko puta će se korektor primijeniti. Program treba riješavati sustave svim sljedećim postupcima:

- Eulerovim
- obrnutim Eulerovim
- trapeznim
- Runge-Kutta 4. rede
- PE(CE)<sup>2</sup> (prediktor Euler, korektor obrnuti Euler)
- PECE (prediktor Euler, korektor trapezni postupak)

Prilikom rada potrebno je ispisivati varijable stanja na ekran, no ne u svakoj iteraciji nego svakih nekoliko iteracija (omogućiti da taj broj zadaje korisnik). Osim na ekran, ispis je uputno preusm-jeriti i u datoteku. Nakon završetka postupka potrebno je **grafički prikazati kretanje varijabli stanja** za oba postupka izračunavanja (vodoravna os je vrijeme, na uspravnoj su vrijednosti varijabli stanja). Crtanje se može izvesti bilo kojim pomoćnim alatom, npr. čitanjem izračunatih vrijednosti iz datoteke.

#### 1.1 Priprema za izvođenje

/mnt/data/projekti/faks/AIPR/dz/dz-05

## 1.2 Učitavanje paketa

```
import array_to_latex as a2l
from matplotlib import pyplot as plt
import numpy as np

from src.constants import SUB
from src.integrators.explicit import EulerIntegrator, RungeKutta4Integrator
from src.integrators.implicit import InverseEulerIntegrator,

→TrapezoidalIntegrator
from src.integrators.predictor_corrector import PredictorCorrectorIntegrator
from src.utils import get_state_over_time_graphs, print_diffs
```

```
[4]: np.set_printoptions(precision=3, suppress=True)
np.random.seed(21051208)
warnings.filterwarnings('ignore')
```

#### 1.3 Zadatci

#### 1.3.1 Zadatak 1

Izračunajte ponašanje sljedećeg sustava:

$$\vec{x_{k+1}} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \vec{x_k} \quad \vec{x_0} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

s periodom integracije T=0.01 i  $t_{MAX}=10$  za sve zadane postupke. Sustav predstavlja matematičko njihalo, gdje je  $x_{0_0}$  početni odmak od ravnotežnog položaja, a  $x_{0_1}$  je početna brzina.

```
[-1, 0],
])
t1_b = np.array([
       [0, 0],
       [0, 0],
])

t1_initial_state = np.array([
       [1],
       [1],
])

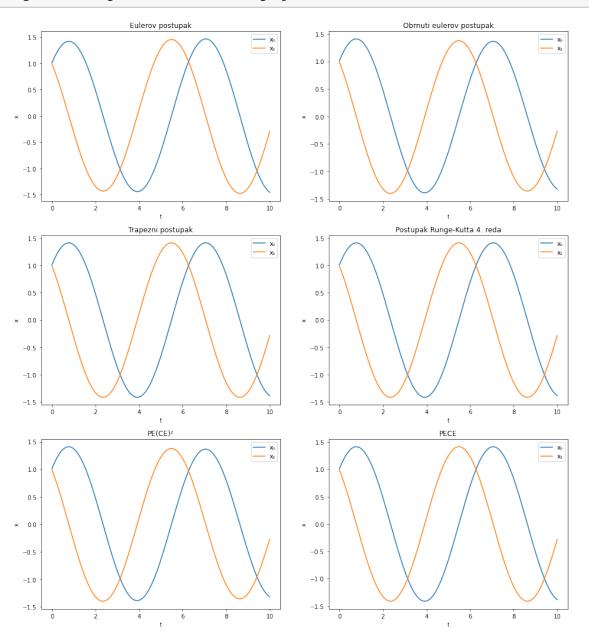
t1_steps_to_print = 0
```

```
[7]: for integrator in t1_integrators[:-2]:
    t1_results[integrator.name] = integrator(
        step=t1_step,
        interval=t1_interval,
        initial_state=t1_initial_state,
        time_function=None,
        steps_to_print=t1_steps_to_print,
        a=t1_a,
        b=t1_b
    )
```

```
[8]: for integrator, n_corrector_repeats in zip(t1_integrators[-2:], (2, 1)):
    t1_results[integrator.name] = integrator(
        step=t1_step,
        interval=t1_interval,
        initial_state=t1_initial_state,
```

```
time_function=None,
    steps_to_print=t1_steps_to_print,
    a=t1_a,
    b=t1_b,
    n_corrector_repeats=n_corrector_repeats
)
```

[9]: t1\_fig, t1\_ax = get\_state\_over\_time\_graphs(t1\_results)



Analitičko rješenje sustava je

$$\vec{x} = \begin{bmatrix} x_{00} \cos t + x_{01} \sin t \\ x_{01} \cos t - x_{00} \sin t \end{bmatrix}$$

Za svaki postupak izračunajte kumulativnu pogrešku koju svaki od postupaka napravi tijekom izvođenja, na način da zbrojite apsolutnu razliku dobivenog i stvarnog rješenja u svakoj točki integracije, a zbroj prikažete na kraju izvođenja programa.

```
[10]: t1_true_solutions = list()
      for t in np.arange(t1_interval[0], t1_interval[1] + t1_step, t1_step):
           t1_true_solutions.append([
               [t1\_initial\_state[0][0] * np.cos(t) + t1\_initial\_state[1][0] * np.
       \rightarrowsin(t)],
               [t1_initial_state[1][0] * np.cos(t) - t1_initial_state[0][0] * np.
       \rightarrowsin(t)]
           ])
      t1_true_solutions = np.array(t1_true_solutions)
[11]: t1_diffs = dict()
      for key, value in t1_results.items():
           t1_diffs[key] = np.zeros(shape=t1_true_solutions[0].shape)
           for state, true_solution in zip(value["states"], t1_true_solutions):
               t1_diffs[key] += abs(state["x"] - true_solution)
[12]: print_diffs(t1_diffs, n_decimals=6)
     Eulerov postupak:
              \Delta x = 22.429695
              \Delta x = 23.648003
     Obrnuti eulerov postupak:
              \Delta x = 21.728698
              \Delta x = 22.824658
     Trapezni postupak:
              \Delta x = 0.038718
              \Delta x = 0.036793
     Postupak Runge-Kutta 4. reda:
              \Delta x = 0.000000
              \Delta x = 0.000000
     PE(CE)^2:
```

```
\Delta x = 21.732969
\Delta x = 22.829150

PECE:
\Delta x = 0.077510
\Delta x = 0.073529
```

Želimo li npr. dobiti sustav s prigušenjem,  $\vec{A}_{2,2}$  treba postaviti na negativnu vrijednost.

#### 1.3.2 Zadatak 2

Izračunajte ponašanje sljedećeg sustava:

$$\vec{x_{k+1}} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -200 & -102 \end{bmatrix} \vec{x_k} \quad \vec{x_0} = \begin{bmatrix} 1 \\ -2 \end{bmatrix}$$

Sustav predstavlja fizikalno njihalo s prigušenjem (zadatak s predavanja). Isprobajte rješavanje s periodom integracije T=0.1 i  $t_{MAX}=1$  za sve zadane postupke i obratite pažnju na numeričku stabilnost (uz zadane početne uvjete)!

```
[13]: t2_step = 0.1
    t2_interval = (0, 1)

    t2_a = np.array([
        [0, 1],
        [-200, -102],
])
    t2_b = np.array([
        [0, 0],
        [0, 0],
])

    t2_initial_state = np.array([
        [1],
        [-2],
])

    t2_steps_to_print = 0
```

```
t2_integrators = (
    EulerIntegrator(),
    InverseEulerIntegrator(),
    TrapezoidalIntegrator(),
    RungeKutta4Integrator(),
    PredictorCorrectorIntegrator()
    predictor=EulerIntegrator(),
```

```
corrector=InverseEulerIntegrator(),
),
PredictorCorrectorIntegrator(
    predictor=EulerIntegrator(),
    corrector=TrapezoidalIntegrator(),
),
)

t2_results = dict()

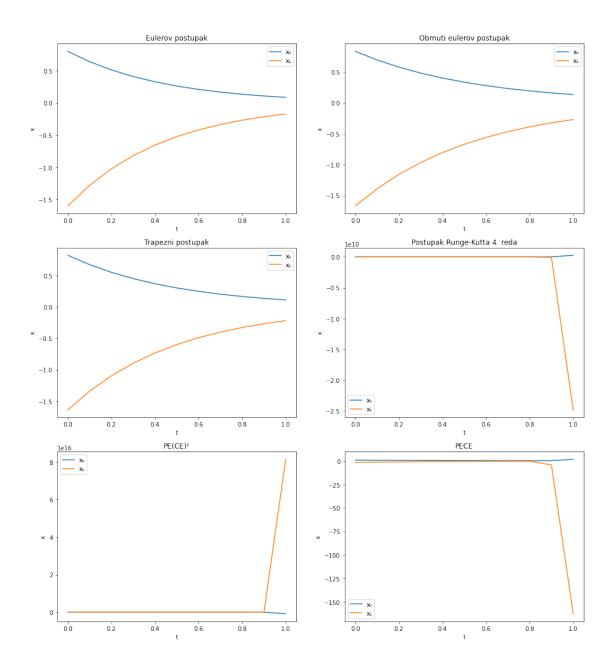
[15]: for integrator in t2_integrators[:-2]:
    t2_results[integrator.name] = integrator(
        step=t2_step,
        interval=t2_interval,
        initial_state=t2_initial_state,
        time_function=None,
        steps_to_print=t2_steps_to_print,
```

```
for integrator, n_corrector_repeats in zip(t2_integrators[-2:], (2, 1)):
    t2_results[integrator.name] = integrator(
        step=t2_step,
        interval=t2_interval,
        initial_state=t2_initial_state,
        time_function=None,
        steps_to_print=t2_steps_to_print,
        a=t2_a,
        b=t2_b,
        n_corrector_repeats=n_corrector_repeats
)
```

a=t2\_a, b=t2\_b

)

```
[17]: t2_fig, t2_ax = get_state_over_time_graphs(t2_results)
```



### Komentar

Vidimo da su ovdje stabilni bili jedino Eulerov, obrnuti Eulerov i trapezni postupak.

Usporedbom rezultata odredite prikladni korak integracije za Runge-Kutta postupak.

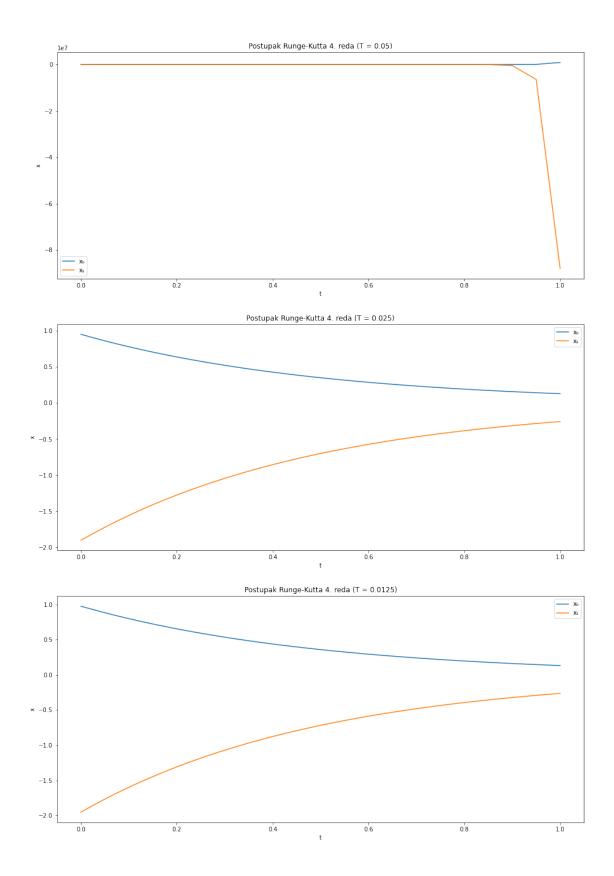
## Odgovor

Čini se da je potreban nešto finiji korak integracije.

```
[18]: t2\_step\_candidates = [(0.1 / (2 ** x)) for x in range(1, 4)]
      t2_rk_integrator = [x for x in t2_integrators if x.name ==_u

¬"RungeKutta4Integrator"][0]
      t2_rk_results = dict()
[19]: for step in t2_step_candidates:
          t2_rk_results[step] = t2_rk_integrator(
              step=step,
              interval=t2_interval,
              initial_state=t2_initial_state,
              time_function=None,
              steps_to_print=t2_steps_to_print,
              a=t2_a,
              b=t2 b
          )
[20]: t2_fig_rk, t2_ax_rk = plt.subplots(
          len(t2_step_candidates),
          1,
          figsize=(16, len(t2 step candidates * 8))
      )
      for i, (step, results) in enumerate(t2_rk_results.items()):
          x_axis = [x["t"] for x in results["states"]]
          y_axis = np.array([x["x"] for x in results["states"]])
          y_axis = y_axis.reshape(len(y_axis), -1).T
          t2_ax_rk[i].set_title(f"Postupak Runge-Kutta 4. reda (T = {step})")
          t2_ax_rk[i].set_xlabel("t")
          t2_ax_rk[i].set_ylabel("x")
          for index, y in enumerate(y_axis):
              t2_ax_rk[i].plot(x_axis, y, label=f"x{str(index).translate(SUB)}")
```

t2\_ax\_rk[i].legend()



#### Komentar

Vidimo da smo postigli stabilnost već za T = 0.025.

#### Odgovor

#### 1.3.3 Zadatak 3

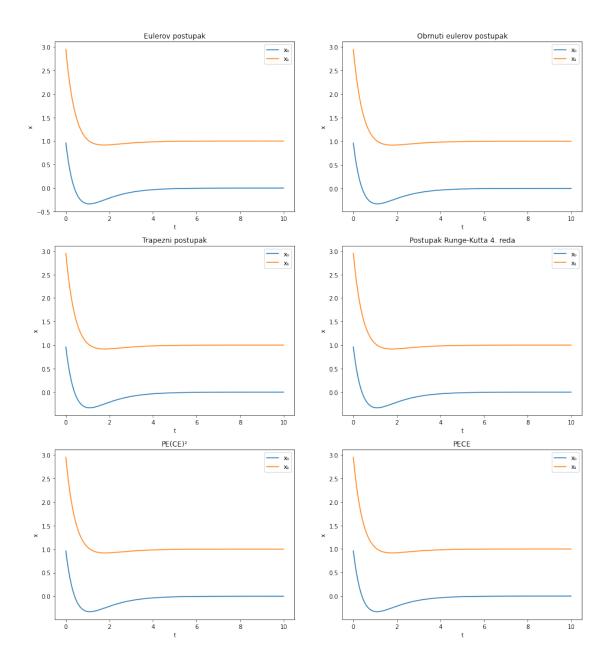
Izračunajte ponašanje sljedećeg sustava:

$$\vec{x_{k+1}} = \begin{bmatrix} 0 & -2 \\ 1 & -3 \end{bmatrix} \vec{x_k} + \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix} \quad \vec{x_0} = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

Isprobajte rješavanje s periodom integracije T=0.01 i  $t_{MAX}=10$  za sve zadane postupke.

```
[21]: t3 step = 0.01
      t3_{interval} = (0, 10)
      t3_a = np.array([
           [0, -2],
           [1, -3],
      t3_b = np.array([
           [2, 0],
           [0, 3],
      t3_time_function = lambda t: np.array([
           [1],
           [1],
      ])
      t3_initial_state = np.array([
           [1],
           [3],
      ])
      t3_steps_to_print = 0
```

```
PredictorCorrectorIntegrator(
              predictor=EulerIntegrator(),
              corrector=TrapezoidalIntegrator(),
          ),
      )
      t3_results = dict()
[23]: for integrator in t3_integrators[:-2]:
          t3_results[integrator.name] = integrator(
              step=t3_step,
              interval=t3_interval,
              initial_state=t3_initial_state,
              time_function=t3_time_function,
              steps_to_print=t3_steps_to_print,
              a=t3_a,
              b=t3 b
          )
[24]: for integrator, n_corrector_repeats in zip(t3_integrators[-2:], (2, 1)):
          t3_results[integrator.name] = integrator(
              step=t3_step,
              interval=t3_interval,
              initial_state=t3_initial_state,
              time_function=t3_time_function,
              steps_to_print=t3_steps_to_print,
              a=t3_a,
              b=t3_b,
              n_corrector_repeats=n_corrector_repeats
          )
[25]: t3_fig, t3_ax = get_state_over_time_graphs(t3_results)
```



### 1.3.4 Zadatak 4

Izračunajte ponašanje sljedećeg sustava:

$$\vec{x_{k+1}} = \begin{bmatrix} 1 & -5 \\ 1 & -7 \end{bmatrix} \vec{x_k} + \begin{bmatrix} 5 & 0 \\ 0 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} t \\ t \end{bmatrix} \quad \vec{x_0} = \begin{bmatrix} -1 \\ 3 \end{bmatrix}$$

Isprobajte rješavanje s periodom integracije T=0.01i  $t_{MAX}=10$ za sve zadane postupke.

```
[26]: t4\_step = 0.01
      t4_interval =(0, 1)
      t4_a = np.array([
          [1, -5],
          [1, -7],
      t4_b = np.array([
          [5, 0],
          [0, 3],
      t4_time_function = lambda t: np.array([
          [t],
      ])
      t4_initial_state = np.array([
          [-1],
          [3],
      ])
      t4_steps_to_print = 0
[27]: t4_integrators = (
          EulerIntegrator(),
          InverseEulerIntegrator(),
          TrapezoidalIntegrator(),
          RungeKutta4Integrator(),
          PredictorCorrectorIntegrator(
              predictor=EulerIntegrator(),
              corrector=InverseEulerIntegrator(),
          ),
          PredictorCorrectorIntegrator(
              predictor=EulerIntegrator(),
              corrector=TrapezoidalIntegrator(),
          ),
      )
      t4_results = dict()
[28]: for integrator in t4_integrators[:-2]:
          t4_results[integrator.name] = integrator(
              step=t4_step,
              interval=t4_interval,
              initial_state=t4_initial_state,
              time_function=t4_time_function,
              steps_to_print=t4_steps_to_print,
```

```
a=t4_a,
b=t4_b
```

```
for integrator, n_corrector_repeats in zip(t4_integrators[-2:], (2, 1)):
    t4_results[integrator.name] = integrator(
        step=t4_step,
        interval=t4_interval,
        initial_state=t4_initial_state,
        time_function=t4_time_function,
        steps_to_print=t4_steps_to_print,
        a=t4_a,
        b=t4_b,
        n_corrector_repeats=n_corrector_repeats
)
```

```
[30]: t4_fig, t4_ax = get_state_over_time_graphs(t4_results)
```

